

ÜYBS

Üniversite Yönetim Bilgi Sistemi

Akran Değerlendirme Raporu

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM DOKTORA PROGRAMI

Akran Değerlendirme Takımı

Prof. Dr. Kerim Gündoğdu (Başkan)
Dr. Öğr. Üyesi Hasan Kızılkaya (Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Serkan Boyraz (Üye)

Ekim 2024

SB

h

ky

LİSANSÜSTÜ PROGRAMLAR İÇİN ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ DOĞRULTUSUNDA AKRAN DEĞERLENDİRMELER

0.1-PROGRAMA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Değerlendirme

Programa ilişkin genel bilgiler kapsamında; EPÖ Doktora programının iletişim bilgileri, başlıkları, türü, yönetim yapısı ve tarihçesine ilişkin üzerine bilgi verilmiştir. Programın iletişim bilgileri eksiksiz şekilde sunulmuş, sorumlu kişinin iletişim bilgileri net olarak belirtilmiştir. Bu, programla ilgili bilgilere kolay erişim sağlama açısından olumlu bir unsurdur.

Program Başlıkları kısmında, mezun olan öğrencilerin Eğitim Programları ve Öğretim alanında “doktor” unvanı alacağı belirtilmiştir. İlgili başlıkta, programın türü ile ilgili yeterli bilgi sunulmuştur: “Program, Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programıdır. Programı tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç öğrencinin kaydolduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup, azami tamamlama süresi ise 12 yarıyıldır. Doktora programı için gerekli kredili dersleri ve seminer dersini başarıyla tamamlamanın azami süresi ise dört yarıyıldır.” Bu bilgiler yeterli ve anlaşılırdır.

Yönetim Yapısı başlığı altında, Afyon Kocatepe Üniversitesi'ndeki organizasyon yapısı detaylı bir şekilde açıklanmıştır: “Program, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlıdır.” Programın Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı olduğu ve yönetim şeması içindeki konumu net bir şekilde belirtilmiştir. Bu da programın organizasyonel yapısının açık olduğunu göstermektedir.

Programın Tarihçesi kısmında, programın tarihçesi açıklanmıştır: “Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi ile ortak olarak 2013 yılında açılmıştır. 2013-2021 yılları arasında aktif olan program, Türkiye genelinde ortak lisansüstü programlarının kapatılması kararı doğrultusunda 2021 yılında kapatılmıştır. 2022 yılında ise Afyon Kocatepe Üniversitesi bünyesinde tekrar açılmış ve eylül ayında ilk öğrencilerini almıştır. Programın normal süresi 8 yarıyıl, azami süresi 12 yarıyıldır. Programda kadrolu olarak görev yapan bir (1) Profesör Doktor, üç (3) Doçent Doktor, iki (2) Doktor Öğretim Üyesi ve bir (1) Araştırma Görevlisi olmak üzere yedi (7) öğretim elemanı bulunmaktadır.” Bu kapsamda programın tarihçesi hakkında yeterli ve gerekli bilgilendirmenin yapıldığı belirlenmiştir.

Önceki Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Kaldırılması Yönünde Alınan Önlemler başlığı altında, programın ilk defa değerlendirildiği için bu başlıkta bilgi sunulmadığı ifade edilmiştir. İlerleyen süreçlerde yapılacak değerlendirmeler ışığında bu başlık altında geliştirilecek adımların belirlenmesi faydalı olacaktır.

Sonuç olarak, programın mevcut durumu açık ve net bir şekilde sunulmuştur. İletişim bilgileri, program yapısı ve tarihçesi hakkında detaylı bilgi verilmesi, bu ölçütü güçlü kılmaktadır. Ancak, ilerleyen değerlendirmelerde alınan önlemler ve iyileştirme süreçlerinin dikkate alınması ve buna yönelik çalışmaların yapılması programın gelişimine katkı sağlayacaktır.

SB h ly

ÖLÇÜTLER

1-ÖĞRENCİLER

1.1-Öğrenci Kabulleri: Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Değerlendirme: ÖDR'de Eğitim Programları ve Öğretim doktora programına son beş yılda alınan öğrenci ve mezun sayıları verilmiştir. Son beş yılda alınan öğrenci ve mezun sayılarına bakıldığında programa alınan öğrenci 4-5 arasında değişmektedir. Mezun sayıları da 1 ile 5 arasında olduğu görülmektedir. Özellikle 2022-2023 eğitim-öğretim yılında öğrenci ve mezun sayısında, öğrenci affi nedeninden dolayı artış olmuştur. Bununla beraber son bir yılda da mezun sayısının artmaya başladığı görülmektedir.

Programa alınan öğrenci sayısının af ile alınan öğrenciler hariç 4-5 arasında değişmesi, programın mezuniyet oranlarının istikrar kazanması gerektiğine işaret etmektedir. *Bu dalgalanmanın nedenlerinin detaylı olarak incelenmesi ve mezuniyet sürecini etkileyen unsurların tespit edilmesi, programın öğrenci başarısını artırmak ve uzun vadeli bir istikrar sağlamak için faydalı olacaktır.* Son iki yıl içinde mezun sayısındaki artışın (2022-2023:5, 2023-2024:4), programın sürdürülebilirliği ve mezunların iş gücüne katılım oranlarının takibi açısından uzun vadeli olarak izlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu veriler ışığında, programın mezun sayısındaki değişimlerin sürekli olarak değerlendirilmesi ve geçici artışların programın genel başarı düzeyine etkisinin gözlemlenmesi önerilmektedir.

Eğitim Programları ve Öğretim tezli yüksek lisans programında öğrenci kabul süreçlerinin Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği doğrultusunda şeffaf ve objektif ölçütlere dayalı olarak yürütüldüğü görülmektedir. Öğrenci alımlarında ALES puanı, tezli yüksek lisans mezuniyet not ortalaması, yabancı dil puanı ve bilimsel değerlendirme sınavı sonuçlarının belirli oranlarda etkili olması, öğrencilerin başarı seviyelerinin çok yönlü bir değerlendirmeye tabi tutulduğunu göstermektedir. Öğrenci kabul şartı kapsamında; *"ALES puanı veya GRE ya da GMAT gibi sınavlardan aldıkları puanın ALES puanı karşılığının %50'si, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %15'i, yabancı dil sınav puanının veya eşdeğeri kabul edilen sınav puanının %15'i ve yapılacak bilimsel değerlendirme sınavı sonucunun %20'si toplamının, 100 üzerinden en az 70 puan olması gerekir."* ifadesi de objektif ve geçerli bir değerlendirme yapıldığını göstermektedir. Ayrıca son beş yıl içinde programa kabul edilen öğrencilerin en düşük ve en yüksek ALES puan ortalamalarının 66 ile 86 arasında değişmesi, programa kabul edilen öğrencilerin başarı seviyelerinin belirli bir standartta olduğunu işaret etmektedir. Bu durum, programın öğrenci niteliğini korumaya yönelik bir kriter olarak değerlendirilebilir.

1.2-Bilimsel Hazırlık Programı: Bilimsel Hazırlık Programındaki her bir öğrenciye uygulanacak program ayrıntılı olarak belirlenmiş, yayımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında bilimsel hazırlık programı uygulanmakta ve öğrencilere uygulanan öğretim planı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Web sayfasında yayımlanmaktadır. Bilimsel hazırlık programına

SB h

ly

alınma koşulları Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği kapsamında yürütülmektedir. Lisansüstü programlarına kabul edilen adayların bilimsel eksikliklerini gidermek amacıyla EABD/EASD başkanlığı tarafından bilimsel hazırlık programı açılacağı belirtilmiştir. Hangi adaylara bilimsel hazırlık programı uygulanacağı ve bilimsel hazırlık programının uygulama esasları, 5 inci madde gereğince enstitü tarafından ilan edilen kontenjanların diğer açıklayıcı bilgiler kısmında belirtilmiştir. Bu kapsamda Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında bilimsel hazırlık programına alınacak öğrencilerin şartı şu şekildedir: **“Eğitim Programları ve Öğretim tezli yüksek lisans programı mezunları dışındaki adaylar için bilimsel hazırlık programı uygulanacaktır.”** Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında bilimsel hazırlık programında öğrencilerin güz döneminde alması gereken dersler, **“Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Program Geliştirme ve Değerlendirme ve Eğitimde Nitel Araştırmaya Giriş”** dersleri; bahar döneminde ise **“Gelişmiş Ülkelerde Eğitim, Test Geliştirme Teknikleri ve Öğretim Kuramları”** dersleridir. Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında bilimsel hazırlık programında her yarıyıl için üçer ders belirlenmiş olsa da AKTS toplamının 15 olduğu görülmüştür. Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında bilimsel hazırlık programındaki derslerin AKTS kredilerinin uygun olduğu görülmüştür. Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'ne göre her yarıyıl en az 15 AKTS olacak şekilde derslerin kredilerinin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, AKTS kredilerinin gözden geçirilmesi kararı, programın yönetmeliklere uygunluğunu sağlama açısından uygun bir adım olarak değerlendirilmektedir.

1.3- Yatay ve Diğer Geçişler, Öğrenci Değişimi, Ortak Diploma ve Ders Sayma: Özel öğrenci ve yatay geçişle öğrenci kabulü, tezsiz ve tezli programlar arası geçiş, öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlar ve/veya programlarla ortak diploma programları, bu kurumlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan kurallar ve politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirme: Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği kapsamında yatay geçiş ve programlar arası geçiş kurallarının ayrıntılı olarak tanımlandığı ve bu süreçlerin belirli ölçütlere dayalı olarak yönetildiği görülmektedir. Bu kuralların şeffaf bir şekilde uygulanması, öğrenci hareketliliğini düzenlemek açısından olumlu bir uygulama olarak değerlendirilebilir. 2021-2022 ve 2022-2023 eğitim-öğretim yıllarında yatay geçiş yapan öğrenci sayısının sınırlı kalması, programın öğrenci değişim imkânlarını daha geniş bir öğrenci kitlesine ulaştırma potansiyelinin henüz tam anlamıyla gerçekleştirilmediğini göstermektedir. Erasmus ve diğer öğrenci hareketliliği programlarına öğrencileri teşvik için 2023-2024 eğitim öğretim yılı güz döneminde bilgilendirme konferansı AKÜ Erasmus birimi yetkilileri tarafından yapılmış olup bu konuyla ilgili yine öğrenciler dijital iletişim yollarıyla ve fakülte web sitesinden duyurular yoluyla sürekli bilgilendirilmekte olduğu görülmüştür. Ancak Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında; Erasmus, Mevlana ve Farabi programları kapsamında giden ve gelen öğrenci bulunmamaktadır. Ayrıca ortak diploma programlarının ve değişim öğrencilerinin olmaması, programın ulusal ve uluslararası öğrenci hareketliliğini artırma konusunda daha fazla fırsat geliştirmesi gerektiğine işaret etmektedir. Bu bağlamda, öğrenci değişim programlarının tanıtımının artırılması ve mevcut yatay geçiş kontenjanlarının kullanımına yönelik teşvik edici önlemler alınması programın çekiciliğini ve erişilebilirliğini artırabilir.

SB h

ly

1.4- Danışmanlık ve İzleme: Öğrencilerin ders ve kariyer planlamalarını yönlendirecek, gelişimlerini izleyecek ve varsa tez veya proje çalışmalarını yönetecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında danışmanlık hizmetleri, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 17. maddesine göre sunulmaktadır. Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında danışmanlık hizmetlerinin, öğrencilerin akademik ve kariyer gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırıldığı görülmektedir. Danışmanların, öğrencilerin ders seçimleri, tez hazırlık süreci ve kariyer hedefleri doğrultusunda yönlendirmede bulunduğu ve her öğrenciye en geç birinci yarıyılın sonuna kadar danışman atanmasının, öğrencilerin akademik yol haritasını belirleme açısından yararlı bir uygulama olduğu değerlendirilmektedir. Programda tez hazırlık süreci ve tez çalışmalarının belirli bir takvime göre düzenlenmesi, öğrencilerin danışmanları ile düzenli iletişimde olmalarını sağlamaktadır.

Eğitim Programları ve Öğretim doktora programı müfredatına göre öğrenciler her bir yarıyıldan Uzmanlık Alan Dersi (8 saat), ilk iki yarıyıldan Tez Hazırlık Çalışması (1 saat) ve son iki yarıyıldan ise Tez Çalışması (1 saat) derslerini almaktadır. Bu dersler için ders programında öğrenci ve danışman için uygun olan saatler belirtilmektedir. Bu kapsamda öğrenciler ilgili derslerin programda belirtilen gün ve saatlerinde danışmanları ile görüşmelerini gerçekleştirmektedirler. Aynı zamanda ikinci yarıyıldan öğrencilerin zorunlu olarak aldıkları Seminer dersinde dersi yürüten öğretim üyesi tarafından tezin altyapısının hazırlanması amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Tez/proje yazımı sürecinde öğrencilere bilimsel araştırma ve yayın etiği konusunda destek sağlayan birimlerin mevcudiyeti, akademik dürüstlük ve intihalden arınmış tezler sunma amacını desteklemektedir. Etik Kurul onay belgesi ve intihal yazılım programlarının (Turnitin ve iThenticate) kullanılması, tezlerin bilimsel ve etik standartlara uygun olarak hazırlanmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, öğrencilere bu programları kullanma imkânının sunulması, öğrencilerin akademik yazım sürecinde etik kurallara uyum sağlamalarını teşvik eden önemli bir adımdır. Bu süreçlerin sürekliliğinin sağlanması ve öğrenci erişiminin kolaylaştırılması, programın akademik bütünlüğünü artıracaktır.

1.5- Başarı Değerlendirmesi: Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında öğrenci başarısının değerlendirilmesinde kullanılan sınavlarda Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 25-26 maddeleri dikkate alınmaktadır. Programda, öğrencilerin ders başarılarının ara sınav, yarıyıl sonu sınavı, ödev, devam ve proje gibi çok yönlü ölçme araçlarıyla değerlendirilmesi, öğrenme kazanımlarının daha kapsamlı bir şekilde ölçülmesini sağlamaktadır. Ayrıca, sınav türleri ve değerlendirme ölçütlerinin dönem başında öğrencilere açıkça duyurulması, şeffaflık ve öğrenci bilgilendirmesi açısından olumlu bir uygulama olarak değerlendirilmektedir.

SB

h

ly

Engelli öğrenciler için sınav yerinin, süresinin ve biçiminin düzenlenebilmesi, programın erişilebilirlik ve eşitlik ilkesine uyduğunu göstermektedir. Tüm sınavların 100 puan üzerinden değerlendirilmesi ve başarı notlarının bağıl veya mutlak değerlendirme yöntemi ile belirlenmesi, değerlendirme sürecinin objektif bir yaklaşımla yürütüldüğünü göstermektedir. Öğrencilerin başarı notlarına yansıyan ölçme araçlarının ağırlıklarının tanımlanması ve bu bilgilerin Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinden erişilebilir olması, öğrencilerin değerlendirme kriterlerine kolayca ulaşmalarını sağlamaktadır. Bu uygulamaların devam ettirilmesi, programın akademik bütünlüğünü ve öğrenci memnuniyetini artırmaya katkı sağlayacaktır.

1.6- Mezuniyet Koşulları: Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında öğrencilerin mezuniyet koşullarının, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği çerçevesinde detaylı olarak tanımlandığı görülmektedir. Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında öğrencilerin başarı değerlendirmesi; *ders sayıları ve AKTS'leri, yeterlilik sınavı, tez çalışmalarının yürütülmesi kapsamında tez izleme komitesi (TİK) çalışmaları, tezinin sonuçlanması ve yayın şartı* aşamalarında gerçekleştirilmektedir. Bu aşamalarla ilgili iş ve işlemler yine Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre yürütülmektedir. Öğrencilerin doktora programına, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en az sekiz ders ve 24 kredi ile uzmanlık alan dersi, seminer, tez hazırlık çalışması ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 240 AKTS kredisinden ve yeterlik sınavından oluşacak şekilde düzenlenir. Seminer, uzmanlık alan, tez hazırlık çalışması ve tez çalışması dersleri kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Derslerini ve seminerini başarıyla tamamlayan öğrenci doktora yeterlik aşamasına geçebilir. Sonrasında yeterlilik sınavının yapılması, TİK konusunun önerisinin kabul edilmesi, TİK'lerin gerçekleştirilmesi ve tez savunması şartlarının olması başarı değerlendirilmesin titiz, objektif ve başarılı bir sürecin yürütüldüğünü göstermektedir.

Ayrıca, programın bir gereği olarak öğrencilerden tez çalışmaları ile ilgili bir makaleyi ulusal veya uluslararası indekslerde yer alan hakemli bir dergide yayımlama şartı aranmaktadır. Bu akademik yayın şartı, programın araştırma ve akademik standartlarını desteklemekte ve öğrencilerin bilimsel katkı sağlamalarını teşvik etmektedir.

Tez savunma sınav süreçlerinin belirli bir takvime göre yürütülmesi, jüri üyelerinin atanması ve intihal kontrolü gibi süreçlerin uygulanması, akademik şeffaflığı ve etik standartlara uyumu göstermektedir. Öğrencilerin tez savunmalarını tamamlamalarının ardından mezuniyet işlemleri için gerekli belgeleri sunmaları ve enstitü tarafından onay almaları, süreçteki son aşamayı oluşturmaktadır. Bu düzenlemelerin devam ettirilmesi, programın akademik güvenilirliğini artırmakta ve öğrencilerin mezuniyet sürecinde karşılaşılabilecekleri olası belirsizliklerin önüne geçmektedir.

2-PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1-Program Eğitim Amaçları: Değerlendirilecek her yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlik programı için, program mezunlarının gelecekte erişmeleri ya da karşılamaları

SB

h

ly

istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerden oluşan program eğitim amaçları olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programının amacı, programın amacı, bilimsel yöntem ve etik ilkeleri ön planda tutarak yaptığı çalışmalarla/yayınlarla eğitim programları ve öğretim alanına özgün katkılar getirebilecek araştırmacılar yetiştirmektir. Ayrıca programın eğitim amaçları da açıkça belirtilmiştir:

Yüksek lisans programı ile kazanılan kuramsal bilgilerin genişletilerek uygulamaya dönük kapsamlı araştırmalar yapılabilmesi için bireylere gerekli bilgi, beceri, yöntem ve bakış açısını sağlamak.

Program geliştirme alanında bilgisini derinleştirmek isteyen bireylere araştırma temelli bir eğitim-öğretim sunarak hem bireylerin araştırma becerilerini geliştirmek hem de alanın gelişimine katkı sağlamak.

Başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ile özel kurum ve kuruluşların eğitimle ilgili birimlerinde görev yapmak üzere program geliştirme uzmanları ve eğitim fakültelerine bilim insanları yetiştirmek.

Programın, öğrencilerin eğitim bilimleri alanındaki bilgi birikimlerini derinleştirmelerine, alandaki araştırmaları analiz edebilme ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme becerisi kazanmalarına olanak sağladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, programın öğrencilerin öğretim programlarını eleştirel bir bakış açısıyla irdeleyebilme ve yeni araştırmalar planlayabilme yetilerini geliştirmeyi amaçladığı görülmektedir. Bu hedefler, öğrencilerin akademik yeterliliklerini artırarak eğitim bilimleri alanında nitelikli araştırmalar yapmalarına katkı sağlamaktadır. Program amacının net ve hedefe yönelik belirlenmiş olması, öğrencilerin kariyer hedefleri doğrultusunda gerekli bilgi ve becerileri kazanmalarını desteklemektedir.

2.2-Kurum Öz görevleriyle Tutarlılık: Program eğitim amaçları (a) kurumun, enstitünün ve ana bilim/sanat dalının öz görevleriyle uyumlu olmalı ve (b) programın web sayfasında yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programının eğitim amaçlarının, üniversitenin Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS) ve Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün internet sitelerinde yayımlanması, programın amaçlarının öğrencilere ve diğer paydaşlara şeffaf bir şekilde sunulmasını sağlamaktadır. Programın amaçlarının düzenli olarak güncellenmesi, programın güncel eğitim gereksinimlerine ve akademik standartlara uyum sağlama çabasını göstermektedir. Bu uygulama, programın hedeflediği kazanımlara ulaşma ve eğitim bilimleri alanında uzman bireyler yetiştirme amacına katkıda bulunmaktadır. Programın amaçlarının kamuya açık kaynaklarda yer alması, öğrencilerin eğitim süreci hakkında bilgi sahibi olmalarını kolaylaştırmakta ve programa duyulan güveni artırmaktadır.

Ayrıca Program eğitim amaçlarının belirlenmesi sürecinde Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin misyon ve vizyonu, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün misyon ve vizyonu dikkate alınmış ve her bir program eğitim amacının anabilim dalının misyon ve vizyonu ile ilişkilendirilmesi açık bir şekilde verilmiş ve bu oldukça başarılı bir durumdur.

2.3-Program Eğitim Amaçlarını Belirleme ve Güncelleme Yöntemi: Program eğitim amaçları (c) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri dikkate alınarak

SB

h

ly

belirlenmeli ve (d) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programının iç ve dış paydaşları arasında öğrenciler, öğretim üyeleri, üniversite idari birimleri, yasal kuruluşlar, mezunlar, dernekler ve diğer eğitim kurumları yer almaktadır. Eğitim Programları ve Öğretim doktora programının iç paydaşları; programa kayıtlı öğrenciler, anabilim dalının öğretim üyeleri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü ve idari birimleri (Enstitü Sekreterliği, Öğrenci İşleri, Tahakkuk ve Ayniyat) ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğü'dür. Programın dış paydaşları ise yasal kuruluşlar (Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı vb.), mezunlar, dernekler (Eğitim Programları ve Öğretim Derneği), diğer üniversitelerde Eğitim Programları ve Öğretim tezli yüksek lisans programını yürüten anabilim dalının öğretim üyeleri, program geliştirme uzmanları ve öğretmenlerdir.

Programın iç ve dış paydaşlarıyla güçlü bir etkileşim içinde olması, programın geliştirilmesi ve ilgili sektörlerin beklentilerine uygun olarak şekillendirilmesi açısından olumlu bir yapı sunmaktadır. Dış paydaşlar listesinin düzenli olarak güncellenmesi, programın sürekli iyileştirme ve güncel ihtiyaçlara cevap verebilme kapasitesini artırmaktadır. Ayrıca, programla ilgili bilgilerin üniversitenin resmi web sitelerinde kolay erişilebilir şekilde yayımlanması, paydaşların program hakkında bilgi edinmelerini kolaylaştırarak programın şeffaflığını artırmaktadır. İç ve dış paydaşların tamamına yakınının belirlenen program eğitim amaçlarını uygun bulmuştur. İlerleyen süreçte iç ve dış paydaşlardan tekrar görüş alınarak program eğitim amaçlarının güncellenmesi yönünde karar alınmıştır. Bu adım uygundur, çünkü programın iç ve dış paydaşlarının geri bildirimleri doğrultusunda belirli aralıklarla gözden geçirilmesi, ilgili alanın dinamiklerine uyum sağlamak açısından önem arz etmektedir.

Eğitim Programları ve Öğretim doktora programına ilişkin bilgilerin <https://obs.aku.edu.tr/oibs/bologna/> ve <https://sosbil.aku.edu.tr/program-tanitimleri/> adreslerinde yayımlanarak kamuoyuna sunulmuş olması oldukça uygun bir çalışmadır.

2.4-Program Eğitim Amaçlarına Ulaşma: Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı'nın eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek için kullanılan ölçme ve değerlendirme süreçleri sistematik bir yapıya sahiptir ve etkin bir şekilde işletilmektedir. Program mezunlarının bu amaçlara ne ölçüde ulaştığı, tez çalışmaları, ders başarıları ve projeler üzerinden izlenmektedir. Bu süreç, öğrencilerin mezuniyete kadar edinmeleri gereken bilgi, beceri ve tutumları kapsamaktadır. Eğitim amaçlarına ulaşıldığını göstermek amacıyla ders çıktıları ve öğrenci projeleri gibi somut kanıtlar toplanmaktadır. Kullanılan yöntemlerin tutarlı ve kapsamlı olması, eğitim amaçlarına ulaşmadaki etkili bir yaklaşımı desteklemektedir. Ancak, bu süreçlerin daha detaylı bir şekilde belgelenmesi ve raporlanması, programın amaçlarına ulaşıldığını daha net bir biçimde kanıtlayacaktır. Ayrıca, paydaşlardan alınan geri bildirimlerin, eğitim amaçlarına ulaşmada kullanılan yöntemlerin geliştirilmesine katkı sağlayacak bir unsur olarak daha etkin bir biçimde değerlendirilmesi gerektiği görülmektedir. Eğitim amaçlarına ulaşıldığını

SB

h

ly

belgelemek için daha fazla somut kanıtın toplanması ve bu kanıtların düzenli analiz edilmesi sağlanmalıdır. Program mezunlarıyla yapılan anketler ve geri bildirimlerin bu sürece dahil edilmesi, programın etkinliğini artırmada önemli bir katkı sağlayacaktır.

3-PROGRAM ÇIKTILARI

3.1- Program Çıktılarını Belirleme Yöntemi, Program Çıktıları, Program Çıktılarının Program Eğitim Amaçlarıyla Uyumu: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar, kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamlı ve YÖKAK tarafından yetkilendirilen ilgili akreditasyon kuruluşlarının (MÜDEK, TEPDAD, FEDEK, VEDEK, EPDAD, HEPDAK, İLAD-İLEDAK, SABAK, TUADER-TURAK, ECZAKDER ve TPD) değerlendirme çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı çıktıları, 2023 yılı içerisinde TYYÇ yeterliliklerine, Millî Eğitim Bakanlığı amaçları misyon ve vizyonu ölçütleri ve ilgili akreditasyon kuruluşunun çıktıları dikkate alınarak bunlara göre güncellenmiştir. Çıktılar belirlenirken anabilim dalı kurul toplantısında öğretim üyeleri tarafından tartışılarak belirlenmiştir. Daha sonra program çıktılarının uygunluğunun değerlendirilmesine ilişkin çevrimiçi bir anket formu oluşturularak iç ve dış paydaşlar ile paylaşılmıştır. İç ve dış paydaşların tamamına yakını belirlenen program çıktılarını uygun bulmuştur. Bu yaklaşım, programın güncel gereksinimlere yanıt verebilmesi ve paydaşların beklentilerini karşılayabilmesi açısından olumlu bir uygulama olarak değerlendirilmektedir.

Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı program çıktıları TYYÇ' ye göre hazırlanmış olup TYÇÇ program yeterlilikleri ile ilişkisi belirlenmiştir. Aralarındaki ilişkiler 3.2 No'lu kanıttaki Tablo 3.2'de belirtildiği üzere ilişkilendirilmiştir. Ayrıca program çıktılarının program eğitim amaçlarıyla uyumu sağlanmıştır. Bu oldukça uygundur.

Program çıktıları, öğrencilere eğitim süresince kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsamaktadır. Öğrencilerin mezuniyete kadar edinmeleri gereken nitelikler, akademik ve mesleki alanlarda yeterlilik sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca, program çıktılarının akreditasyon kuruluşlarının standartlarına uyumlu olarak oluşturulması, programın ulusal ve uluslararası düzeyde kalite güvence kriterlerini karşılamasını sağlamaktadır. Program çıktılarının, eğitim amaçlarıyla uyumu ve hedeflere erişim sürecindeki katkısı, ilgili tablolarla ayrıntılı olarak sunulmuş olup, bu uyumun periyodik olarak gözden geçirilmesi programın dinamik yapısını destekleyecektir.

3.2- Program Çıktılarının Ölçme ve Değerlendirme Süreci: Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim tezli yüksek lisans programında, öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi sistematik bir ölçme-değerlendirme süreci ile yürütülmektedir.

SB

h

ly

Program çıktılarının değerlendirilmesi, Bologna Bilgi Paketi'nde yer alan ders izlencelerine uygun olarak ara sınav, kısa sınav, yarıyıl sonu sınavı, ödev, devam, uygulama ve proje gibi çeşitli ölçme araçları kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Bu ölçme araçlarının ağırlıklarının, ilgili yarıyıl başında öğretim üyesi tarafından belirlenerek öğrencilere duyurulması, sürecin şeffaflığını artırmaktadır.

“Program çıktıları, Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Paketinde (<https://obs.aku.edu.tr/oibs/bologna/>) yer alan ders izlencelerine uygun olarak sınav (ara sınav, kısa sınav, yarıyıl sonu sınavı), ödev, devam, uygulama ve proje gibi ölçme-değerlendirme araçları ile ölçülüp değerlendirilmektedir. Öğrencilerin derslerdeki başarılarının değerlendirilmesinde hangi araçların kullanılacağı ve ağırlıklarının ne kadar olacağı, dersi veren öğretim üyesi tarafından Enstitüye ilgili yarıyıl başlarında yazılı olarak bildirilmekte, Öğrenci Bilgi Sistemine tanımlanarak ve/veya dönem başında öğrencilere öğretim üyesi tarafından duyurularak ilan edilmektedir. Program çıktılarını ölçme ve değerlendirme süreci sistematik olup bu süreçte sadece anketler ve/veya öğrenci ders başarı notları kullanılarak dolaylı ölçme değil, aynı zamanda öğrenci çalışmaları ve somut veriler üzerinden doğrudan ölçme de yapılmaktadır. Öğrencilere verilen ödevler ve projeler, başarı değerlendirmesinde ara sınav ve dönem sonu sınav notlarına yansıtılabilmektedir. Öğrencilere ara sınav ve/veya dönem sonu sınavı olarak verilen ödev ve/veya projelerin) değerlendirilmesinde kullanılan araçlar (örneğin proje değerlendirme) sunulmuştur.”

Programda, sadece dolaylı ölçme araçları (anketler ve öğrenci ders başarı notları) değil, aynı zamanda öğrenci çalışmalarından elde edilen somut veriler üzerinden doğrudan ölçme de yapılmaktadır. Bu çok yönlü değerlendirme yaklaşımı, öğrencilerin edinmesi beklenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin daha kapsamlı bir şekilde ölçülmesine olanak tanımaktadır. Özellikle, ödev ve projelerin ara sınav ve dönem sonu sınav notlarına dahil edilmesi, öğrencilerin performansını daha doğru bir şekilde yansıtmakta ve program çıktılarının gerçekleşme düzeyini ortaya koymaktadır.

3.3-Program Çıktılarına Ulaşma: Mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerin program çıktılarına ulaştıkları kanıtlanmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programında öğrencilerin program çıktılarına ulaşma durumu, ders kazanımlarıyla ilişkilendirilmiş ölçme araçları aracılığıyla takip edilmektedir. Her bir dersin kazanımları, program çıktılarına uygun olarak belirlenmekte ve kapsam geçerliği sağlanmış ölçme araçları ile değerlendirilmektedir. Belirtke tablolarının kullanılması, ölçme araçlarının ders içeriği ve kazanımlarıyla uyumunu garanti etmektedir. Öğrencilerin, ders kazanımlarını yeterli düzeyde gerçekleştirmeleri durumunda, ilişkili program çıktılarına da ulaştıkları kabul edilmektedir. Bu yöntem, öğrenci başarılarının doğrudan ve dolaylı ölçme araçlarıyla değerlendirildiği kapsamlı bir sistem sunmaktadır.

Öğrencilerin mezuniyet aşamasında program çıktılarına ne düzeyde ulaştıkları, bilimsel yayınlar, araştırma ödevleri, portfolyo görevleri, öğrenci sunumları ve makale tartışmaları gibi somut çalışmaları üzerinden kanıtlanmaktadır. Özellikle, öğrencilerin derslerde kazandıkları bilgi ve becerilerle bilimsel araştırmalar yürütmeleri ve bu araştırmaları bilimsel yayınlar haline dönüştürmeleri, programın araştırma odaklı çıktıları desteklediğini göstermektedir. Mezuniyet kriterleri kapsamında öğrenci çalışmalarının bilimsel yayınlara dönüştürülmesi

SB

h

ly

gibi uygulamaların devam ettirilmesi, programın bilimsel niteliğini ve öğrencilerin alanında uzmanlaşma düzeyini artıracaktır.

4-SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora Programı'nda verilen her dersin öğretim elemanı kendi dersini planına uygun olarak yürütmekte, süreci izlemekte ve ihtiyaç duyduğunda bölüm başkanına danışmakta; bölüm öğretim üyeleri arasında sürekli bir iletişim ve işbirliği olduğu; bu kapsamda her dönem başında toplantılar yapılmakta ve ders yükleri, dağılımları, içerikler, ölçme değerlendirme işlemleri gibi durumlar gündeme alınarak toplantılarda görüşüldüğü belirtilmektedir. Buna göre, programda, öğretim üyeleri arasında düzenli iletişim ve işbirliği ile sürekli bir iyileştirme yaklaşımını benimsemektedir. Programın her dönem başında yapılan toplantılarla ders yükü, ders izlenceleri, sınav akreditasyonları ve öğrenci memnuniyeti gibi konular detaylı olarak değerlendirilmekte ve gerekli güncellemeler yapılmaktadır. Bu düzenli değerlendirme toplantıları, öğretim üyelerinin ders planlaması ve öğrenci performansına yönelik iyileştirmeler yapmasına imkân sağlamaktadır.

Program çıktıları ve ders öğrenme çıktılarının uyumluluğu, öğrenci performans ölçümleri ve geri bildirimler aracılığıyla sürekli izlenmektedir. Öğrencilerin eğitim sürecinde aldıkları dönütler, eğitsel performans ölçeği sonuçları ve öğrenci memnuniyet anketleri, öğretim üyelerinin güçlü yönlerini ve geliştirilebilecek alanlarını belirlemekte yardımcı olmaktadır. Özellikle düşük ortalamaya sahip olan ölçütlerin iyileştirilmesi için yapılan değerlendirmeler, programın kalite süreçlerine olan bağlılığını göstermektedir.

ÖDR'de sınav akreditasyonu işlemleri ile ilgili toplantıların yapıldığı, sorunların gündeme alınıp tartışıldığı ve çözüme ilişkin toplantıda karar bağlandığı belirtilmiştir. Ayrıca **sürekli iyileştirme kapsamında** şu çalışmalar yapılmıştır:

Her yıl programda öğrenim gören öğrencilere uygulanan performans ölçütlerinin analizi yapılmaktadır. Bu sayede öğrencilerin görüşlerine göre öğretim üyelerinin güçlü ve geliştirilebilecek yanları analiz edilmektedir. Öğrencilere ödev ve proje çalışmaları verilmektedir ve bu çalışmalar sürekli iletişim halinde bulunularak dönütler verilmektedir. Öğrencilerin sorun yaşadığı ya da ihtiyaç duyduğu anlarda gerekli destek ve yardımlar gerek danışmanları gerek öğretim üyeleri gerekse üniversite kütüphanesi gibi merkezlerde verilmektedir. Program çıktıları ile ders öğrenme çıktıları güncellenmiş ve karşılaşılan bir sorun varsa düzeltilmesi sağlanmıştır. Öğretim üyeleri performans raporları kapsamında değerlendirmeler yapılmakta ve iyileştirmeye açık kısımlara yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

SB

h

ly

Örneğin; 2023-2024 Akademik Yılı Güz Dönemi Eğitsel Performans Ölçeği Sonuçları analiz edilip gerekli iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

Sınav akreditasyonu ve uzaktan eğitimde derslerin uyumlu şekilde yürütülmesi adına ortak ders izlencesi takibi yapılması kararı, standardizasyon ve kalite güvence süreçlerine olumlu katkı sağlamaktadır.

5-EĞİTİM PLANI

5.1-Eğitim Planı (Müfredat) ve Eğitim Planının İçeriği: Programı tamamlama koşulları (devam, dersler, kredi-saat miktarı, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, tez veya proje tamamlama koşulları) tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim doktora programı, Bologna süreci ve Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ile uyumlu bir yapı içerisinde, ders içerikleri, program çıktıları ve ölçme-değerlendirme araçları ile bütüncül bir yaklaşımla sunulmaktadır. Programın eğitim planı, mezuniyet koşulları için belirlenen 240 AKTS'yi sağlamaya yönelik olarak düzenlenmiş olup, ders ve sınıf büyüklükleri ile ders içeriklerinin program çıktılarıyla ilişkisi ayrıntılı şekilde yapılandırılmıştır. Bu gayet uygun ve başarılı bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Kanıtlarda sunulan eğitim planı ve ders-program çıktısı ilişkisi, programın öğrenci başarısını destekleyen ve akademik yeterliliklerin kazanılmasını sağlayan bir çerçevede olduğunu göstermektedir. Bu düzenleme, öğrencilerin eğitim sürecinde programın hedeflediği bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazanarak mezuniyet koşullarını yerine getirmesine katkı sağlamaktadır.

5.2-Eğitim Planını Uygulama Yöntemi: Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirme: Programın eğitim planında yer alan zorunlu ve seçmeli dersler, programın eğitim amaçları ve program çıktıları ile örtüşmektedir. Öğrencilerin programı tamamladıklarında hedeflenen program çıktılarına sahip olmaları için derslerin içerikleri, akışı, kullanılacak materyaller, önerilen kaynaklar, ders notları ve her konuya uygun öğretim yöntemleri, teori ve uygulama dersleri sorumlu öğretim elemanı tarafından hazırlanmaktadır. Eğitim planındaki dersler, yüksek lisans eğitimi tamamlamış bir bilim uzmanının taşıması gereken nitelikler göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir.

Programda yer alan zorunlu ve seçmeli derslerin, programın eğitim amaçları ve çıktılarıyla uyumlu bir şekilde yapılandırıldığı tespit edilmiştir. Derslerin içerik, akış, materyal kullanımı ve kaynak önerileri, öğrencilerin hedeflenen bilgi ve becerilere ulaşmasını destekleyecek şekilde belirlenmiştir. Teorik ve uygulamalı derslerin dengeli bir şekilde planlanması, yüksek lisans düzeyinde bilimsel yeterlilik kazanımı için uygun bir temel sunmaktadır. Bu yapı,

SB h

ly

öğrencilerin mezuniyet sonrası ihtiyaç duyacakları akademik ve profesyonel yeterlilikleri kazanmalarını desteklemektedir.

5.3-Eğitim Planı Yönetim Sistemi: Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı'nda ders atamaları, anabilim dalı kararı ve enstitü onayı ile düzenli olarak yapılmakta olup, eğitim planlarının uygulanmasına ilişkin geri bildirimler her dönem gözden geçirilmektedir. Bologna Bilgi Paketi'nde yer alan ders izlencelerinin güncellenmesi, öğrencilerin ders seçim sürecini kolaylaştırmakta ve şeffaf bir şekilde erişim sağlamaktadır. Akademik danışmanlar ve bölüm yönetiminin bu süreci desteklemesi, öğrencilerin mezuniyet koşullarını eksiksiz bir şekilde yerine getirmelerini sağlamaktadır. Bu uygulama, programın eğitim-öğretim süreçlerinin sürdürülebilirliğini ve kalite güvencesini desteklemektedir. Bu uygulamalar, programın eğitim-öğretim süreçlerinin planlı bir şekilde yürütülmesini ve öğrencilerin mezuniyet şartlarını eksiksiz yerine getirmelerini sağlayarak kalite güvencesi açısından önemli bir katkı sunmaktadır.

6-ÖĞRETİM KADROSU

6.1-Öğretim Kadrosunun Sayıca Yeterliliği: Öğretim kadrosu sayıca yeterli olmalıdır. Bu sayı, (a) her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, tez yöneticiliğini/dönem projesini, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, araştırma etkinliklerini, programla ilişkili sanayi ve kamu kuruluşları ile ilişkileri sürdürebilmeyi sağlamalı ve (b) programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı'nda belirtilen öğretim kadrosunun (1 Prof., 3 Doç., 2 Dr. Öğr. Üyesi ve 1 Arş. Gör), öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını ve üniversiteye hizmeti sürdürebilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda, bu kadronun mesleki gelişim, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkileri sürdürebilme kapasitesine sahip olduğu görülmüştür. Öğretim üyelerinin, programın tüm alanlarını kapsayacak şekilde görev aldıkları ve sayısal olarak yeterlilik gösterdikleri belirlenmiştir. Bu durum, programın eğitim kalitesini ve sektörle olan etkileşimini güçlendiren önemli bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

6.2-Öğretim Kadrosunun Nitelikleri: Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır. Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlilikleri; eğitimleri, araştırma alanlarındaki yayın ve deneyimleri, konularının çeşitliliği, mesleki deneyimleri, tamamladıkları projeleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları gibi hususlarla değerlendirilebilir.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı'nda öğretim kadrosunun, program için gerekli niteliklere sahip olduğu belirlenmiştir. Öğretim üyelerinin, alanlarında düzenli olarak bildiri sunma, yayın yapma ve proje üretme faaliyetleriyle aktif olarak çalıştıkları tespit edilmiştir. Bu durum, öğretim kadrosunun akademik üretkenliğini ve programın bilimsel katkısını destekleyen önemli bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

SB

h

ly

6.3-Atama ve Yükseltme: Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirme: Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğretim üyesi atama ve yükseltme süreçleri, "Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönergesi" esaslarına göre yürütülmektedir. Kadro ilanının ardından, başvuran adayların dosyaları, ilgili komisyonca incelenerek atanma kriterlerine uygun olup olmadığı değerlendirilir. Asgari koşulları sağlayan adaylar kabul edilirken, eksik bulunanlar için yedi gün içinde itiraz hakkı tanınır ve itirazlar üç gün içinde sonuçlandırılır. Sürecin atanma kriterlerine uygun olarak yürütülmesi, adil ve şeffaf bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

6.4-Öğrencilerin Öğretime Desteği: Öğrencilerin araştırma görevlisi yükümlülükleri şeklinde veya kurumun sağladığı destek/burs karşılığında kurumdaki lisans ve diğer eğitimlere destek olarak yaptıkları (laboratuvar asistanlığı, eğitim asistanlığı, sistem sorumluluğu, ödev hazırlama ve okuma vb. gibi) etkinlikler onların öğrenim ve araştırma faaliyetlerine olanak verecek düzeyde olmalıdır.

Değerlendirme: Programda böyle bir uygulamanın olmadığı belirtilmiştir. Bu alanda gelişim sağlanmasının eğitim öğretim faaliyetlerine olumlu yansıtacağı düşünülmektedir.

7-ALTYAPI

7.1-Eğitim veya Araştırma için Öğrencilerin Kullandığı Alanlar ve Teçhizat: Sınıflar, laboratuvarlar, özel amaçlı odalar (soğuk/temiz odalar gibi) ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli, öğrenmeye ve araştırmaya yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı'nda, öğrencilerin eğitim ve araştırma faaliyetleri için kullandıkları alanlar ve teçhizatın yeterli olduğu gözlemlenmiştir. Program kapsamında kullanılan sınıflar ergonomik sıralar, projeksiyon cihazları ve internet erişimi gibi modern donanımlarla donatılmış olup, her sınıf öğrenci ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlenmiştir. Bilgisayar laboratuvarları ve bir drama-uygulama sınıfı, uygulamalı eğitim gerektiren durumlarda öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Bilgisayar laboratuvarı, araştırma ve proje çalışmaları için öğrenciler tarafından kullanılabilir durumdadır. Fakültede sağlanan ücretsiz internet erişimi ile öğrencilerin bu olanaklardan akademik çalışmalarda yararlanmaları desteklenmektedir. Programın sağladığı eğitim alanları ve materyal, öğrencilerin program çıktılarıyla uyumlu bilgi ve becerileri kazanmalarını desteklemekte olup, daha fazla uygulamalı sınıf veya özel amaçlı alanların eklenmesi, program altyapısının güçlendirilmesine katkı sağlayabilir.

7.2-Diğer Alanlar ve Altyapı: Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

SB

h

ly

Değerlendirme: Eğitim Fakültesi bünyesinde, öğrencilerin ders aralarında sosyalleşebilmelerine olanak sağlayan çeşitli imkânların sağlandığı tespit edilmiştir. Fakülte kantininde atıştırmalık ve çeşitli içeceklerle ulaşma imkânı bulunduğu, kampüs içerisindeki kamelyaların ise Türkiye'nin yedi bölgesini temsil edecek şekilde düzenlendiği belirlenmiştir. Ayrıca, üniversite öğrencilerinin kullanımına açık olan sosyal tesisler, yemekhaneler ve kafeler de sosyalleşme alanı olarak öne çıkmaktadır. Sportif faaliyetler için çeşitli spor sahalarının ve kapalı spor alanlarının bulunduğu, ayrıca yüzme havuzu ve fitness merkezinin öğrencilere sunulduğu gözlemlenmiştir. Ders dışı sosyal ve bilimsel etkinlikler için Atatürk Kongre Merkezi ve çeşitli konferans salonlarının öğrencilere kullanım için sağlandığı görülmüştür.

Öğretim üyeleri ve idari personele sağlanan ofis olanaklarının yeterli düzeyde olduğu, ancak öğretim üyelerinin bir kısmının ofisleri paylaşmak zorunda kalmalarının verimliliği olumsuz yönde etkileyebileceği değerlendirilmiştir. Ofislerde sağlanan donanımın temel gereksinimleri karşıladığı, ancak paylaşımlı ofis kullanımının iyileştirme gerektiren bir alan olduğu sonucuna varılmıştır.

7.3-Modern Araçlar ve Bilgisayar Altyapısı: Programlar öğrencilerine öğrenim ve araştırma için gereken modern araçları kullanma olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirme: Fakültede öğrenci ve öğretim elemanlarının kullanımı için bilgisayar ve enformatik altyapıların sağlandığı tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının ofislerinde internet bağlantısı mevcut olup, her birine masaüstü bilgisayar sağlandığı belirlenmiştir. Çeşitli elektronik veri tabanlarına erişim imkânı tanınarak süreli yayınlara, e-dergilere, e-tezlere, e-gazetelere ve e-kitaplara ulaşım sağlanmaktadır. Ayrıca, Turnitin, iThenticate ve Mendeley gibi akademik yazılımların öğretim elemanlarının kullanımına sunulduğu gözlemlenmiştir. Üniversite bünyesinde düzenlenen yüz yüze ve çevrim içi eğitimlerin, enformatik altyapıyı destekleyici nitelikte olduğu görülmekle birlikte, bu eğitimlerin yapay zeka uygulamaları gibi yeni teknolojilere yönelik olarak genişletilmesinin gelişim alanı olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

7.4-Kütüphane: Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirme: Afyon Kocatepe Üniversitesi Kütüphanesi'nin 1999 yılından bu yana basılı yayınlar, süreli yayınlar, elektronik kaynaklar ve diğer kütüphane materyallerini öğrencilere sunduğu belirlenmiştir. Kütüphanenin, veritabanlarına uzaktan erişim imkânı sağladığı ve bu erişim için gerekli bilgilerin Vetis sayfasında sunulduğu tespit edilmiştir.

Kütüphane içinde genel çalışma alanları, grup çalışma odaları, bilgisayar salonu, self-check cihazı, katalog tarama bilgisayarları, internet erişimi, fotokopi ve çıktı hizmetlerinin öğrencilere sağlandığı görülmüştür. Ayrıca, özel gereksinimli bireylerin erişim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla engelli giriş yolları, anonslu asansör ve her katta özel tuvaletlerin bulunduğu gözlemlenmiştir. Kütüphane altyapısının, öğrencilerin akademik çalışmalarını destekleyici nitelikte olduğu sonucuna varılabilir.

SB h

ly

7.5-Özel Önlemler: Öğretim ortamında ve araştırma laboratuvarlarında gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Değerlendirme: Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsü'nde, kampüs girişinden başlayarak fakülte binalarının iç mekanlarına kadar güvenlik önlemlerinin alındığı tespit edilmiştir. Kampüs genelinde güvenlik görevlilerinin yanı sıra, güvenlik kameraları ve turnike sistemlerinin de bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, yangın güvenliği konusunda da yönetmeliklere uygun olarak yangın tüplerinin her katta bulundurulduğu ve yangın talimatlarının kolayca görülebilecek alanlara asıldığı görülmüştür. Yangın ve ilkyardım ekiplerinin varlığı ve ekipmanların kolay erişilebilirliği, olası acil durumlar için önleyici bir yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir. Bu kapsamda, kampüs genelinde alınan güvenlik ve sağlık önlemlerinin, öğrenci ve çalışanların güvenliğini sağlama noktasında yeterli olduğu değerlendirilebilir.

Engelliler için alınan altyapı önlemleri kapsamında, hissedilebilir engelli yolları, kabartmalı yönlendirme sistemleri, engelli asansörü ve lavabosu gibi düzenlemelerin mevcut olduğu, bu sayede özel gereksinimli bireylerin kampüs içinde rahatça hareket edebilmeleri için gerekli altyapının sağlandığı tespit edilmiştir. Bu uygulamaların, kampüsün erişilebilirlik hedeflerine önemli katkı sağladığı değerlendirilmektedir.

8-KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1- Bütçe Süreci ve Kurumsal Destek: Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirme: Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı Doktora Programı'nın bütçe planlamasının, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün yıllık bütçe süreci kapsamında yapıldığı tespit edilmiştir. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'na Temmuz ayında sunulan bütçe, Aralık ayında mali yılsonu itibarıyla netleştirilmekte ve bir sonraki yılın başında merkezi bütçenin onayı ile yürürlüğe girmektedir. Program bütçesinin döner sermaye olmaksızın merkezi bütçeden destek aldığı ve üniversitenin stratejik birim dağılımına göre pay aldığı görülmüştür. Program için özel bir bütçe raporunun bulunmaması, bütçenin Sosyal Bilimler Enstitüsü bütçesi altında izlenmesine neden olmaktadır. Bu kapsamda, programın bütçe takibi ve kaynak kullanımı açısından genel üniversite bütçesi ve enstitü bütçesi sistematigi içinde yönetildiği değerlendirilmektedir. Programa özgü ayrı bir bütçe raporunun mevcut olmaması bir eksiklik olarak görülebilir.

8.2-Bütçenin Öğretim Kadrosu Açısından Yeterliliği: Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve araştırma faaliyetlerini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Değerlendirme: Bölüm öğretim kadrosunun yapılanmasının, her yıl Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanlığı tarafından planlanarak Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne iletildiği belirlenmiştir. Kadro tahsisleri, merkezi bütçe olanakları ve rektörlük onayı doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Ayrıca öğretim elemanlarına ulusal

SB

h

ly

veya uluslararası bilimsel etkinliklere katılım için yolluk ve yevmiye desteği sağlanmakta, proje ihtiyaçlarına yönelik finansal destekler ise üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından sunulmaktadır.

Programın, devlet üniversitesi olması nedeniyle sınırlı bütçeye sahip olduğu ve insan kaynakları yönetiminde norm kadro sayıları ile atama kriterlerine göre planlama yapıldığı tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının maaş ve ek ders ücretleri, 657 sayılı Kanun ve 2547 sayılı Kanun'un Ek Ders Usulü çerçevesinde ödenmektedir. Mesleki gelişimleri desteklemek amacıyla yılda bir ulusal bilimsel toplantıya katılım desteği verilmektedir. Ancak daha fazla sayıda bilimsel faaliyet için teşvik sağlanması önerilebilir.

Öğretim elemanlarının TÜBİTAK ve BAP projeleriyle ek gelir elde edebilme ve araştırmalarına teçhizat sağlama imkanına sahip olduğu da belirlenmiştir. Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği kapsamında akademik faaliyetleri için teşvik ödeneği almaları sağlanmaktadır. Kütüphane kaynakları ise talepler doğrultusunda yılda bir kez güncellenmektedir. Programın mevcut destek yapısının akademik gelişime katkı sunduğu, ancak teşviklerin daha da artırılmasının bu gelişimi destekleyebileceği değerlendirilmektedir.

8.3-Altyapı ve Teçhizat Desteği: Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirme: Üniversite tarafından enstitüye tahsis edilen bütçenin, teorik ve uygulamalı derslerin sürdürülebilmesi için gereken ekipman ve malzeme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yeterli olduğu belirlenmiştir. Dersliklerdeki öğretim donanımlarının (projeksiyon cihazı, perde vb.) düzenli olarak gözden geçirildiği ve olası aksaklıkların hızlıca giderilmesi için müdahale imkanının bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durum, programın kesintisiz eğitim sürdürebilmesi açısından olumlu bir katkı sağlamaktadır.

8.4-Teknik, İdari ve Hizmet Kadrosu Desteği: Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı'na destek sağlayan idari ve teknik personelin sayısının program gereksinimlerini karşılayacak düzeyde olduğu belirlenmiştir. İdari ve teknik personelin yetkinliklerini korumaları ve artırmaları amacıyla, Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde çeşitli tarihlerde çevrimiçi ve yüz yüze eğitimlerin düzenlendiği bilgisine ulaşılmıştır. Bu uygulamalar, personelin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmelerini destekleyici nitelikte bulunmaktadır.

9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, enstitü, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve program eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

SB

h

ly

Değerlendirme: Afyon Kocatepe Üniversitesi, “2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu” hükümlerine uygun olarak organize edilmiş bir yapıya sahiptir. Üniversite organizasyonu Rektör, Üniversite Senatosu ve Üniversite Yönetim Kurulu ile yürütülmektedir. Eğitim Programları ve Öğretim Tezli Yüksek Lisans Programı’nın yönetsel yapısı, Enstitü Kurulu ve Enstitü Yönetim Kurulu aracılığıyla karar almaktadır. Programın çıktılarının gerçekleştirilmesi ve eğitim amaçlarına ulaşılması için karar alma süreçleri, enstitü ve fakülte düzeyinde ilgili kurullar tarafından düzenlenmektedir. Programın karar alma süreçleri, kurumsal yapının gereksinimlerine uygun bir şekilde düzenlenmiştir. Rektörlük, enstitü ve diğer birimlerin koordinasyonu, program çıktılarının etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamaktadır. Ancak karar alma süreçlerinin daha şeffaf ve katılımcı bir şekilde izlenmesi, programın gelişimine katkıda bulunabilir. Karar alma süreçlerinde öğrenci ve öğretim üyelerinin daha fazla katılımının sağlanması ve bu süreçlerin izlenebilirliği artırılarak raporlanması önerilmektedir.

SONUÇ

Güçlü Yönler:

1. İçerik Uyumu ve Altyapı: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı, eğitim amaçlarına ve program çıktılarıyla uyumlu yapılandırılmış bir müfredat sunmaktadır. Ders içerikleri, öğrencilerin teorik ve uygulamalı bilgiye dengeli bir şekilde erişmesini sağlamaktadır. Programda gerçekleştirilen uygulamalar, verilen dersler öğrencilerin eğitim ve araştırma süreçlerini destekleyici niteliktedir.
2. Öğretim Kadrosunun Nitelikleri: Öğretim kadrosu deneyimli ve alanında yetkindir; öğretim üyelerinin yaptıkları çalışmaları, eserleri ve yayınlarına bakıldığında bu durum, programın akademik kalitesini, öğrencilerin alanlarında başarılı şekilde yetişmelerini artırmaktadır. Ayrıca kadro düzenli olarak bilimsel yayın ve projelere katkıda bulunmaktadır, bu da programın bilimsel yeterliliğini güçlendirmektedir.
3. Kütüphane ve Dijital Kaynaklar: Kütüphane altyapısı, geniş basılı ve elektronik kaynak yelpazesıyla öğrencilere güçlü bir destek sunmaktadır. Uzaktan erişim imkânı da sağlanarak, öğrencilere her yerden erişim kolaylığı sunulmuştur.
4. Güvenlik ve Erişilebilirlik: Kampüste güvenlik önlemleri ve engelsiz ulaşım olanakları güçlü bir altyapı oluşturmakta, öğrenciler için güvenli ve erişilebilir bir eğitim ortamı sunulmaktadır.

Geliştirmeye Açık Yönler:

1. Sürekli İyileştirme Süreçleri ve Geri Bildirim Mekanizmaları: Programın sürekli iyileştirme süreçlerinde öğrenci ve paydaş geri bildirimlerinin sistematik bir şekilde değerlendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Öğrenci geri bildirimlerinin etkili bir şekilde kayıt altına alınması ve bu verilerin iyileştirme süreçlerine entegre edilmesi önerilmektedir. Ayrıca ilerleyen değerlendirmelerde alınan önlemler ve iyileştirme süreçlerinin dikkate alınması ve buna yönelik çalışmaların yapılması programın gelişimine katkı sağlayacaktır.
2. Altyapı ve Teknoloji Yatırımları: Dersliklerdeki teknik donanım düzenli olarak kontrol edilmekte olsa da, ileri teknolojiye ve yenilikçi materyallere daha fazla yatırım

SB

h

ly

yapılması programın eğitim kalitesini artıracaktır. Ayrıca, uygulamalı dersler için daha fazla özel donanım ve alan ihtiyacı gözlemlenmiştir.

3. Akademik ve Araştırma Desteği: Öğretim elemanlarına sağlanan yolluk ve yevmiye desteğinin artırılması, akademik gelişim açısından önemli görülmektedir. Ayrıca, daha fazla uluslararası etkinliğe katılım sağlanması programın küresel etkileşimini güçlendirebilir. Bu bakımdan öğretim kadrosunun mesleki gelişimleri desteklemek amacıyla yılda bir ulusal bilimsel toplantıya katılım desteği verilmektedir. Ancak daha fazla sayıda bilimsel faaliyet için teşvik sağlanması önerilebilir. Ayrıca programa özgü ayrı bir bütçe raporunun mevcut olmaması bir eksiklik olarak görülebilir.
4. Öğrenci Değişim Programları: Ortak diploma programlarının ve değişim öğrencilerinin olmaması, programın ulusal ve uluslararası öğrenci hareketliliğini artırma konusunda daha fazla fırsat geliştirmesi gerektiğine işaret etmektedir. Bu bağlamda, öğrenci değişim programlarının tanıtımının artırılması ve mevcut yatay geçiş kontenjanlarının kullanımına yönelik teşvik edici önlemler alınması programın etkinliğini ve erişilebilirliğini artırabilir.

Genel Değerlendirme: Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Programı, genel anlamda sağlam bir akademik yapı ve altyapıya sahiptir. Öğrencilerin akademik gelişimini desteklemek için gerekli unsurlar sağlanmıştır. Bununla birlikte, geri bildirim mekanizmalarının güçlendirilmesi, altyapı yatırımlarının artırılması ve uluslararası bağlantıların geliştirilmesi, programın kalitesini ve sürdürülebilirliğini daha da iyileştirecektir.

Prof. Dr. Kerim Gündoğdu
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı

Dr. Öğretim Üyesi Serkan BOYRAZ
Aksaray Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı

Dr. Öğretim Üyesi Hasan KIZILKAYA
Afyon Kocatepe Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Özel Eğitim Bölümü
Zihin Engelliler Eğitimi Ana Bilim Dalı

SB

h